

GLASILO

Izdaja DO Avtotehna n. sol. o. Ljubljana, Titova 36. Ureja uredniški odbor, odgovorni urednik Živan Mirčić in glavni urednik Savo Žigon. Naslov uredništva Titova 36, telefon 317-044, int. 68. Tisk Tiskarna Ljubljana, v nakladi 900 izvodov. Časopis prejemajo člani kolektiva, študenti in upokojenici brezplačno. Časopis izhaja enkrat mesečno. — Oproščeno prometnega davka po sklepu 421-1/72.

avtotehna

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE AVTOTEHNA, n. sol. o., LJUBLJANA

Leto VI

Redna izdaja

Št. 6 — junij 1980

Slovo od Tita v naši DO

Nema bolečina se je zgrnila nad sivo majsko jutro v Ljubljani. Pretreseni se klanjamo spominu največjega sina naših narodov in narodnosti, tvorca socialistične revolucije in samoupravne Jugoslavije, legendarnega komandanta jugoslovanskih partizanov in zmagovitega vrhovnega poveljnika Jugoslovanske ljudske armade. Besede izgubljajo svojo moč ob dejstvu, da je za vedno odšel iz Ljubljane njen častni občan. Naša srca so ranjena v globoki bolečini, pretreseni se poslavljamo od revolucionarja, najdražjega očeta in brata, velikega človeka, delavca in komuniste. Njegovo delo ostaja za nas najgloblja čast in oporoka, ki jo moramo izvrševati strnjeno z ramo ob rami v boju za nadaljevanje revolucije, za izgradnjo samoupravnega socializma za jačanje bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti.

Mi smo Titovi, Tito je Jugoslavija, Tito smo mi vsi. Neuvrščena Jugoslavija izgublja tvorca njenega velikega mednarodnega ugleda. Izgublja ga ves napredni in miroljubni svet, kateremu je vtisnil neizbrisani pečat. Zahrbna bolezen je načela zdravje predsednika. Žal je to edina bitka v kateri ni zmagal. Ponosni smo nanj, na njegovo prehojeno življenjsko pot, na njegovo delo, na njegove zmage.

Končalo se je 7 desetletij izjemno plodnega političnega dela. Krepil je našo partijo, dobrih 40 let je bil na njenem čelu. Neizbrisani pečat je dal 20. stoletju, partijo je vodil od zmage do zmage, v mnogih njenih najtežjih preizkušnjah, ilegalnemu delu v predaprilski Jugoslaviji, med NOB in po vojni, ko so poskušali Jugoslavijo cepiti na interesne sfere ali ji vsiljevati svoje poglede na razvoj socializma v Jugoslaviji, na poskusih odtu-

jevanja neposrednih pravic delavcev in kmetov. Tito je zahteval, da temelje odnosi med komunističnimi partijami in drugimi delavskimi organizacijami ter med državami na enakopravni podlagi, nevmešavanju, svobodni opredelitvi narodov in narodnosti.

V vsem je vtanko Titovo delo. Vsi smo ponosni na Tita, na njegov svetel lik, poln poguma, vztrajnosti, pravičnosti in humanosti. Z okrepljenim kolektivnim delom, enotnostjo, odgovornostjo in visoko moralno pripravljenostjo lahko nadaljujemo tam, kjer je prenehalo biti široko človeško srce našega ljubljenskega predsednika Tita. Globoka vrzel, ki se je zarezala v našo družbo z njegovim odhodom, nas zavezuje, da strnemo svoje vrste, da z dvignjeno glavo, z roko v roki in ramo ob rami premagamo topo bolečino v naših prsih, da utrjujemo odločilno vlogo delavskega

razreda in delovnih ljudi Jugoslavije v boju za samoupravni socializem, neuvrščenost, demokratičen in svoboden svet.

Delavci Avtotehne, komunisti in mladinci!

Odgovorno opravljajte delovnih nalog, ki so pred

nami, boj za stabilizacijske procese v gospodarstvu, lastna discipliniranost ter razvijanje in utrjevanje bratstva in enotnosti naših narodov je največja oddolžitev velikemu človeku in njegovemu delu.

B. JANOVSKEY

Tito nas vseh

Vse svoje življenje si posvetil ljudstvu, za njegovo osvoboditev, zato, da je prevzelo oblast v svoje roke. Hodil si čvrsto in neomajno po poti neprestane borbe za svobodo, za pravice delovnega človeka, za mir na svetu.

Šestdeset let boja KPJ in ZKJ s teboj tovariš Tito na čelu, za revolucionarno preobrazbo sveta in družbe v kateri živimo, smo spoznali, da je bil ta boj težaven in poln ovir. Vendar smo zahvaljujoč tvoji borbenosti, tvoji neomajni veri v vselej boljši in bolj človeški jutri, postali gospodarji svoje usode. Tvoja neomajna vera in neizčrpna

energija nam je in nam tudi danes vliva novih moči, da se bomo spoprijemali z vsemi težavami, ki bi nam grozile, da zmotijo naš odločni in trdi korak v socialistično prihodnost človeške družbe.

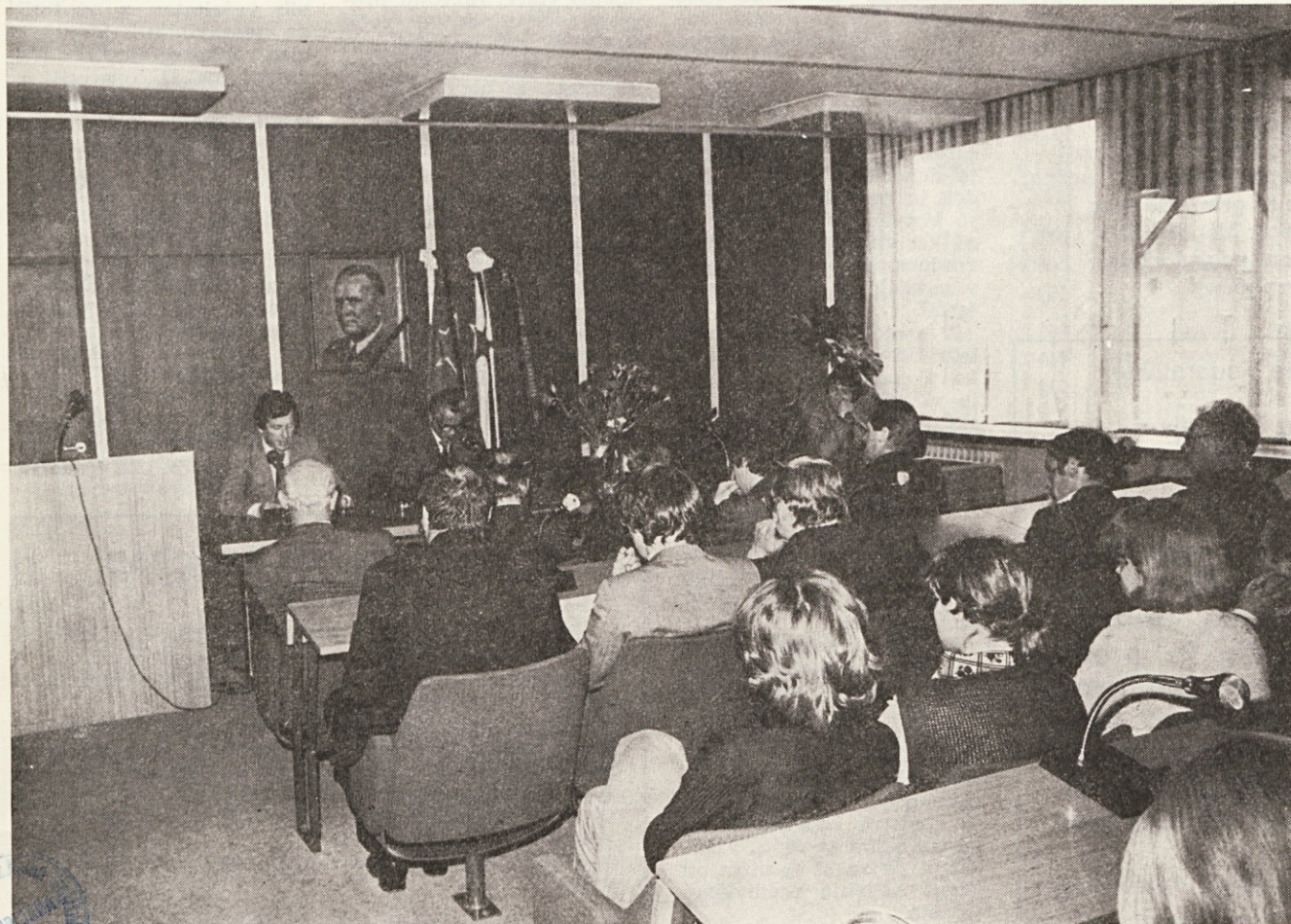
Dragi Tito, tvoje izmučeno srce je prenehalo biti. V neizmerni bolečini pa še vedno slišimo bitje tega tvojega srca, ki si ga razdajal nam vsem, ki nas spodbuja, nas ohranja dostojanstvene in borbene in ohranja tebe živega med nami vsemi, ker si bil in boš ostal TITO NAS VSEH.

Nemogoče je z besedo izpovedati vso našo žalost in tugo, ki nas je zajela ob tvoji smrti. Toda ta črna neizprosna smrt pa nam ni zastrla luči, ki si jo vsem svojem življenju in delu nosil pred nami in nam svetil. Ob tej luči, ki bo svetila še naprej, to ti obljubljam, si nas učil in nenehno opozarjal, da so interesi delavskega razreda edini kazipot za pošteno odločitev pravih ljudi. Zvestobo temu idealu si tudi sam potrdil s svojim bogatim, dejavnim in plodnim življenjem. Zvestoba je spoznavno znamenje naše ZK, ki je s teboj na čelu utrla pot naši socialistični revoluciji, pot po kateri hodimo danes in bomo hodili do končne osvoboditve človeka in dela.

Teško je bilo naše slovo od tebe dragi Tito. Od tebe, ki si nam bil veliki vodja in prijatelj. Tiho in žalostno je vse okoli nas. Žalost nas kljuva, nam napenja možgane in srce. Toda nihče med nami ni klonil z glavo, kajti kljub temu, da te ni več neposredno med nami, vemo, da smrt ni zmagala nad tvojim velikanskim delom, ki bo še naprej odločno naše vodilo in iz katerega bomo v bodoče črpali napotke za reševanje vseh problemov.

Hvala in slava ti, tovariš Tito!

S. Ž.

Umrl je Tito, njegova misel živi!

Tovariša Tita ni več med nami. Jugoslavija je zaječala, bolečina je segla v vsak dom, do najbolj skritih globin slehernega srca.

Čas je za trenutek obstal, onemeli smo ob resnici o slovesu državljana sveta. Izgubili smo našega Tita. Odšel je človek, ki smo mu neomajno zaupali in mu sledili po poti v napredek, v mir, v bratstvo in enakost med narodi, po poti, na cilju katere postaja človek res človek. Jugoslavija je tako lepa, naše življenje tako mirno, ustvarjalno, polno. Jugoslavija je Titova.

Tito nas je vodil v revoluciji, pri gradnji porušene dežele, pri krepitvi socializma, v boju za samoupravljanje, za oblast delavcev, v boju za pravico, za lepši jutri.

Poslovil se je mislec, revolucionar, humanist, državnik, prijatelj. Bil je naš prijatelj, kakor tudi prijatelj vseh zatiranih, zaupal mu je ves

svet, vsi so ga priznavali kot velikega človeka, kot zadnjega velikega borca za mir v svetu.

S svojo neomajno voljo, z življenjskim optimizmom in mislijo na svoje ljudstvo je krenil tudi v zadnji boj, v boj z neizprosno, težko boleznijo.

Umrl je Josip Broz Tito. Bil je voditelj majhne Jugoslavije, toda velikih ljudi. Tita spoštuje ves svet, ker je bil borec za mir, enakost, neodvisnost in medsebojno spoštovanje na tej zemlji.

Tovariša Tita ni več med nami, z nami pa je njegova misel, da moramo delati naprej, za boljši jutri. Biti moramo enotni, ker le tako bomo zmogli vse težave, ki nas čakajo v prihodnjih dneh. Tovariš TITO pa bo še naprej z nami in nas bo vodil do novih ciljev in novih uspehov.

Živel je človek, ki smo ga imeli radi, Josip Broz Tito...

M. PAVŠEL

Drago Gaspari — Dobitnik »Srebrnega znaka«

V počastitev 30-letnice socialističnega samoupravljanja, obletnice ustanovitve OF 27. aprila in 1. maja praznika dela, je bila dne 25. IV. 1980 ob 12. uri v sejni dvorani hotela Kompas slavnostna seja Občinskega sveta Zveze sindikatov Ljubljana-Center.

Na seji so bila podeljena letošnja priznanja »Srebrni znak sindikatov Slovenije« zaslužnim posameznikom in osnovnim organizacijam Zveze sindikatov v občini Ljubljana-Center.

Med dobitniki tega visokega priznanja je bil tudi član našega kolektiva Drago Gaspari.

Mnogi izmed nas ga dobro poznamo, saj je kot predsednik IO OOS v TOZD Notranja trgovina (od leta 1975 do 1978) in v TOZD Zastopstva (od leta 1978 do 1980) prizadeval deloval tako v osnovni organizaciji, kot v organih sindikatov.

Tovarišu Gaspariju v ime nu sindikatov Avtotehne iskreno čestitamo.

A. URBAS

V Ljubljani, dne 5. maja 1980

IZVLEČEK

iz zapisa žalne seje Delavskega sveta DO, osnovnih organizacij ZK in konference sindikata DO, ki je bila 5. maja 1980.

SKLEP: Namesto vancev v spomin tovariša Tita se nakažejo sredstva v višini 10.000 din v Titov sklad za štipendije SRS (tek. rač. 50100-655-50108)

Marijan Kramberger

Predsednik republike

Čez dan — ne morem si prav zamisliti:

čez dan najbrž nima časa zase.

Toliko rok se želi rokovati z njegovo.

Toliko kamer zahteva od njega nasmeh.

Tako smo vrženi kamorkoli v vsakdanjost in plavamo, da nas ne pogoltne.

Miriti. Odločati. Ne se zdaj

spraševati po smislu: ta je globoko na dnu,

zdaj pa jasno glavo, fant. Pazi. Pazi. Pazi.

Ne; čez dan najbrž nima časa zase.

A kaj če zvečer, ko mrak zadiši nad mestom,

zaide k oknu, končno sam, sam in tih nad lučmi,

in nenadoma začuti, kako se je zganil v njem

tisti stari, morda nespametni, z ničemer utemeljeni

divjaški ponos, iz katerega smo začeli vse to — nežna,

krčevita ljubezen, ki nas stiska za grlo, obupana

in uporna, naš izzivalni rdeči cvet: Mi- Mi! Mi!

Tedaj — tedaj se morda ta zbrani pogled skali

in gleda zvezde presajene na zemljo.

Predsedstvu Socialistične Federativne republike Jugoslavije
Predsedstvu Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije
Jugoslovanski ljudski armadi
Družini Josipa Broza-Tita.

Ob nenadomestljivi izgubi, ki je s smrtjo tov. Tita prizadela narode in narodnosti Jugoslavije, družbenopolitične organizacije in predvsem ZKJ ter vso napredno svetovno javnost vam izrekamo globoko sožalje obenem pa zagotavljamo, da bomo neomajno vztrajali na razvoju revolucionarnih idej tov. Tita.

Delavci Avtotehne

Prvo trimesečje 1980 — usmeritev za nadaljnje delo

Delavcev, kot samoupravljalcem so že bile poslane informacije in računovodski podatki o poslovnih rezultatih doseženih v prvih treh mesecih poslovanja. Razlaga posameznih postavk iz bilance uspeha je bila podana ustno neposredno na zborih. Verjetno ne bo odveč, če nekaj številčnih pokazateljev uspešnosti poslovanja prikažemo v obliki tabele. Ekonomske kategorije zajete v tabeli se nanašajo na prvo trimesečje leta 1980 proti istemu obdobju v letu 1979. Hkrati so podani deleži, ki jih ima temeljna organizacija v okviru delovne organizacije po ustvarjenem celotnem prihodu kot tudi v elementih, ki prikazujejo porabo kot so stroški, datjave iz dohodka, osebni dohodki itd.

Prva kategorija, ki je primerljiva med temeljnimi organizacijami in tudi nasproti preteklemu obdobju je dohodek. Celotni prihodek in porabljen sredstva so bistveno višja v trgovini, ker vključujejo nabavno vrednost trgovskega blaga, v servisih pa porabljen material.

V zastopstvu prihodek v letu 1980 predstavlja razliko v ceni, v letu 1979 pa je vključeval zaradi dinarske prodaje konsignacijskega blaga, tudi vrednost letnega.

Dohodek, ki so ga ustvarile temeljne organizacije AVTOTEHNE v prvem trimesečju letošnjega leta, je za 8%, čisti pa za 18% nižji od istega obdobja predhodnega leta.

Iz ustvarjenega čistega dohodka v višini 32,7 milijonov dinarjev smo namenili 27,2 mio din ali 22% več kot v letu 1979 za osebne dohodke, 26 mio. din ali 8% več kot v letu 1979 za skupno porabo, medtem ko so sredstva izločena v rezervni sklad za 29%, v poslovni pa za 81% nižja od istega obdobja predhodnega leta.

Servisi so porabili za izplačilo osebnih dohodkov in obvezni del skupne porabe 7.307 tisoč din, ustvarjeni čisti dohodek je znašal 6.605 in izkazuje 702,6 tisoč din izgube.

Podatki so vse prej kot ugodni. Sigurno, da velik delež za tak poslovni rezultat odpade na že velikokrat omenjene in ponavljane subjektivne razloge, restrikcije pri uvozu, odpovedi zastopniških in konsignacijskih pogodb pomembnih principalov, pomanjkanje trgovskega blaga in slabo ponudbo, pomanjkanje dela v servisnih delavnicah in še in še. Veliko premalo pa razmišljamo o stvareh, na katere imamo vpliv: razvojni programi in usmeritve, večji disciplini, racionalnejši porabi, z eno besedo večji storilnosti in utrditvi zaveštv, da bomo lahko trošili več samo če bomo več ustvarili.

Spričo položaja, v katerega smo zašli in njegov odraz je bilanca prvega trimesečja, moramo temeljito spremeniti obnašanje. **O načrtih in realizaciji letih v prihodnje morajo spregovoriti individualni poslovodni organi, ki načrtujejo in vodijo poslovno politiko temeljne organizacije.** Periodični obračuni in zaključni račun so samo prikaz uspešnosti ali ne-

uspešnosti poslovnih odločitev v pretečenem obdobju. Računovodski podatki in informacije morajo biti resnični in pravilni, dostavljeni vsem interesentom z enako korektnostjo in pravočasno.

Računovodski delavci poudarjajo računovodske informacije, niso pa odgovorni niti za slabe oz. dobre rezultate. V letu 1979 je naše Glasilo ob vsakem obračunu prinašalo komentarje in tolmačenja poslovnih rezultatov z opozorili na nepravilnosti. Stvari se niso veliko spremenile. Navajam nekaj opozoril iz članka tov. Plevčaka iz lanskoletne 5. številke pod naslovom: Periodični obračun 1.—3. 1979.

Ni bil sprejet letni plan, ni sprejet plan investicij, niso urejeni dohodkovni odnosi, previsoke zaloge, počasno obračanje kapitala, manjka opredelitev poslovnega predmeta posamezno OE, moramo aktivirati predstavništva itd.

Reakcija na vsa ta opozorila je bila užaljenost posameznikov.

ZLATKA SKOK

IZ OPEL SERVISA BEOGRAD SPOROČAJO

Beograjski dnevnik »Ekspres Politika« je izvedel anketo med bralci — lastniki osebnih vozil, da odgovore na vprašanje — kakšne izkušnje imajo s servisi, ki vzdržujejo njihova vozila.

V eni izmed številčk tega časopisa je bil objavljen članek o Opel servisu v Beogradu, izid ankete in razglasitev pet najboljših servisov in med njimi tudi naš beograjski servis, ki je kot ostali dobil lično nalepko »PRIPOROČAMO VAM«. Ta sedaj visi v servisu na videm mestu.

O tem nas je obvestil vodja servisa Č. Mladenović.

Priznavanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (drugo nadaljevanje)

Podatki, ki se vpišujejo v matično evidenco

V tem poglavju zakonodajalec taksativno našteje vse podatke o zavarovancih oziroma uživalcih pokojnin in denarnih nadomestil za telesno okvaro, ki jih je potrebno evidentirati v matični evidenci.

Poleg tega je mogoče z zakonom (republike oziroma avtonomne pokrajine) določiti tudi druge podatke, ki jih je potrebno vpisati v matično evidenco. Tako je zagotovljeno, da pridejo v matično evidenco tudi podatki, specifični za posamezno skupnost. To lahko določa le zakon, saj skupnosti zavezancev za plačevanje prispevkov ne smejo zadolžiti, da bi zagotavljali tudi druge podatke za matično evidenco, torej mimo tistih, ki jih zakon izrecno določa.

Glede na to, da podatke za matično evidenco za uživalce pokojnin in denarnega nadomestila za telesno okvaro zagotavlja skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarova-

nja, ki tudi vodijo matično evidenco, pa predlog zakona določa, da lahko skupnosti poleg podatkov, ki jih določa zakon, vpišejo v matično evidenco tudi druge podatke o uživalcih pravic.

Seveda pa je treba v matično evidenco vpisovati tudi vse spremembe sporocnih podatkov.

Matična evidenca je bila uvedena že s temeljnim zakonom o pokojninskem zavarovanju iz leta 1965 in s predpisi, izdanimi na podlagi tega zakona. Po teh predpisih so morali vsi aktivni zavarovanci vložiti prijavo za uvedbo matične evidencie. Vendar doslej še vedno ni povsem uvedena matična evidenca o zavarovancih. Tako za delavce,

ki sedaj sklepajo delovno razmerje, imajo pa že prej ugotovljeno dobo, kot tudi za osebe, ki niso v delovnem razmerju, imajo pa že prej ugotovljeno dobo, bo treba matično evidenco šele uvesti. Prijavo podatkov za uvedbo matične evidencie o zavarovancih vložijo zavarovanec sam oziroma oseba, ki ni zavarovanec, priznana pa ji je pokojninska doba (kmetje, gospodinjice in drugi). Podatki o pokojninski dobi se vpišejo na podlagi podatkov iz delovne knjižice ali ustreznih dokumentov, s katerimi je bila ta doba ugotovljena (prvi odstavek 18. čl.). Podatki o osebnih lastnostih zavarovanca (udeležba v NOB, delovni invalid, vojaški invalid ipd.), ki so pomembni za pridobivanje in uveljavljanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, se vpišejo na podlagi določb, s katerimi so bile te lastnosti ugotovljene.

Podatke vpišemo s stanjem na dan vložitve pri-

jave, medtem ko osebne dohodke evidentiramo le za obdobje od 1. januarja 1966. leta. Zakon o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (77. člen) namreč določa, da se za izračun pokojninske osnove upoštevajo le osebni dohodki, prejeti od 1. januarja 1976. leta dalje.

Za prejem prijav za uvedbo matične evidencie je pristojna tista skupnost, pri kateri je zavarovanec zavarovan, ali če gre za osebo, ki ni v delovnem razmerju, skupnost na območju katere je stalno prebivališče te osebe.

Zakon omogoča vpis v matično evidenco tudi tistih podatkov, ki zadevajo delovno dobo, ki so jo dopolnili jugoslovanski delavci med delom v tujini pri tujem delodajalcu. Tako zakon zagotavlja, da lahko jugoslovanski delavci, ki so dopolnili določeno dobo v tujini, pri uveljavljanju pravic do pokojnine dokazujejo tudi dobo, ki so jo

dopolnili v tujini (to je bilo dosedaj pogosto otežkoče, saj zavarovanci večkrat izgubijo potrdila).

Glede na izvor podatkov je treba ločiti dvoje vrst podatkov: Prva vrsta podatkov so tisti podatki, ki temeljijo izključno na javnih listinah, za izdajo katerih so praviloma pristojni državni in drugi organi na podlagi zakona. Ti podatki so bili v glavnem za zavarovance že določeni, še predno so se zaposlili v delovni organizaciji. Mednje je treba uvrstiti, denimo splošne in posebne podatke o zavarovancih, kot so: priimek in ime, spol, datum rojstva, šolska izobrazba, strokovna izobrazba, podatki o pokojninski dobi, priznani pred zaposlitvijo v organizaciji ipd. Te in druge podatke o zavarovancih mora delovna organizacija že ob nastopu delavčeve zaposlitve pri njej točno vpisati v svoje evidencie iz zavarovancevih javnih listin, npr. iz rojstnega matičnega lista, šolskih spričeval, pravnomočnih odločb o priznani pokojninski dobi, delovne knjižice ipd. Le v primeru, da je kateri izmed teh podatkov, ki temeljijo na javnih listinah tak, da vzbuja utemeljen dvom v pravilnost, mora delovna organizacija sprožiti postopek za ugotovitev pravilnosti podatka pri tistem organu, ki je bil pristojen za vpis spornega podatka. Nikakor pa ne sme delovna organizacija sama v sodelovanju z delavcem popravljati ali celo spreminjati tistih podatkov, za katere meni, da niso pravilni, in za izdajo katerih ni sama pristojna. Tako delovna organizacija ne sme v zavarovancevi delovni knjižici popraviti napačnega vpisa o njegovi zaposlitvi pri drugi organizaciji, čeprav so sicer delovne organizacije pristojne vpisovati zaposlitve svojih delavcev v delovno knjižico. Zato bi lahko popravila v njegovi delovni knjižici le tiste nepravilne vpise glede datumov vstopa in izstopa na delo oziroma trajanja zavarovanja, ki se nanašajo na zaposlitev pri njej. V nobenem primeru pa ne sme delovna organizacija popravljati v delavčevi delovni knjižici njegovih splošnih podatkov, za vpis katerih je bil pristojen tisti, ki je izdal delovno knjižico, to je občinski upravni organ, pristojen za delo. Potemtakem glede na to vrsto podatkov delovne organizacije nimajo nobenega vpliva. Zaradi tega pa tudi nimajo pristojnosti, da bi jih spreminjali. Njihova dolžnost obstaja le v tem, da jih vpišejo v svoje evidencie ob začetku zaposlitve delavca in jih nato vpisujejo v ustrezne obrazce matične evidencie zavarovancev, ko je treba v določenih rokih matični evidenci javljati podatke.

Povsem drugačna ugotovitev pa velja za drugo vrsto podatkov, ki temeljijo na evidencah, ki jih mo-

REZULTATI POSLOVANJA DO »AVTOTEHNA« OD I.—III. 1980

ELEMENTI	I.—III.	DO Avtotehna		ZASTOPSTVO		SERVISI		TRGOVINA		DSSS	
			%	v din	delež	v din	delež	v din	delež	v din	delež
Celotni prihodek	1979	172.202	100	93.841	54	25.514	15	46.001	27	6.846	4
	1980	156.542	100	49.747	32	26.201	17	72.449	46	8.215	5
	ind.	90		53		27		157		120	
Porabljena sredstva	1979	120.004	100	60.489	50	15.503	13	42.055	35	1.957	2
	1980	108.542	100	21.923	20	18.090	17	66.308	61	2.221	2
	ind.	90		36		117		157		113	
Dohodek	1979	52.198	100	33.352	64	10.011	19	3.946	8	4.889	9
	1980	48.069	100	27.824	58	8.111	17	6.141	13	5.994	12
	ind.	92		83		81		155		122	
Dajatve iz dohodka	1979	12.644	100	9.243	73	1.598	13	1.548	12	255	2
	1980	15.367	100	10.883	71	1.506	10	2.695	18	282	1
	ind.	121		118		94		174		110	
Čisti dohodek	1979	39.554	100	24.109	61	8.413	21	2.399	6	4.633	12
	1980	32.703	100	16.941	52	7.307	20	3.447	11	5.711	17
	ind.	82		70		87		144		123	
Del čistega dohodka za:	1979	22.148	100	9.155	41	6.512	29	2.105	10	4.376	20
	1980	27.225	100	12.033	44	6.904	25	2.897	11	5.392	20
	ind.	122		131		106		138		123	
— osebne dohodke	1979	2.407	100	1.142	47	883	37	125	5	257	11
	1980	2.605	100	1.711	66	403	15	171	7	319	12
	ind.	108									
— poslovni sklad	1979	13.816	100	12.978	94	768	6	70	—	—	—
	1980	2.726	100	2.501	123	—	—	225	12	—	—
	ind.	19									
— rezervni sklad	1979	1.182	100	834	—	250	—	98	—	—	—
	1980	849	100	696	82	—	—	154	11	—	—
	ind.	71									
— izguba	1979	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1980	703	100	—	—	703	—	—	—	—	—
	ind.	—									
Mesečni neto OD na delavca	1979	—	—	7.793	—	7.755	—	7.145	—	7.037	—
	1980	—	—	9.383	—	9.071	—	8.437	—	8.455	—
	ind.	—	100	120	—	116	—	118	—	120	—

Danes objavljamo:

27. junij 1950 Tridesetletnica uvedbe delavskega samoupravljanja

KPJ je leta 1950 sprejela zgodovinsko odločitev o predaji državnih gospodarskih podjetij v upravljanje delovnim kolektivom. Ta revolucionarni akt je bil sprejet v situaciji, ko je v svetovnem komunističnem gibanju prevladovala dogma, da lahko v socializmu le država upravlja in vodi gospodarstvo in ostale dejavnosti. Tudi v Jugoslaviji smo tedaj imeli državno-centralistični sistem: državno-partijski aparat je zajel in prekril vse pore družbenega življenja. Na drugi strani je bila naša država takrat v totalni politični izolaciji in ekonomski blokadi. Vrh tega je bila izpostavljena neposredni vojni nevarnosti. Mednarodne in notranje okoliščine so bolj zahtevale krepitev države kot pa predajo tovarn delavcem. Toda kljub temu se to ni zgodilo.

V govoru ob izdaji predloga temeljnega zakona o upravljanju z državnimi gospodarskimi podjetji in višjimi gospodarskimi združenji po delovnih kolektivih je tovariš Tito 27. junija 1950 v ljudski skupščini poudaril naslednje:

»— Ljudska skupščina bo danes obravnavala osnutek enega najpomembnejših zakonov socialistične Jugoslavije. Sprejem tega zakona bo najpomembnejše zgodovinsko dejanje ljudske skupščine po sprejemu zakona o nacionalizaciji sredstev za proizvodnjo. S prevzemom sredstev za proizvodnjo v državne roke se še ni uresničilo akcijsko geslo delavskega gibanja »tovarne delavcem«, ker geslo »tovarne delavcem, zemljo kmetom« ni abstraktno propagandistično geslo, temveč ima globljo vsebino. Vsebuje v sebi ves program socialističnih odnosov v proizvodnji, glede družbene lastnine, glede pravic in dolžnosti delavcev, torej se lahko uresniči in se mora uresničiti v praksi, če mislimo na resnično gradnjo socializma.

— Nekateri mislijo, da je uvedba tega zakona preuranjena, da delavci ne bodo sposobni voditi tovarno in podjetja... To ni res, in to ni sprejeto prezgodaj, ampak je prišlo že z določeno zamudo...

— Obstajajo izredno velike težave na poti graditve komunizma v tako zastali deželi, kot je naša. Toda kaj sedaj? Ali bomo čakali, da bodo vsi delavci enako pametni in sposobni za upravljanje podjetij? Razume se, da ne, ker bi morali drugače čakati neskončno dolgo. Delavci si bodo pridobili potrebne izkušnje ravno v procesu upravljanja in dela.

— ... To je še en korak

na poti v komunizem. Državne funkcije v upravljanju gospodarstva ne prenehajo obstajati popolnoma, vendar le-te sedaj niso edine. Slabijo, ker se v upravljanje vključujejo delavci. Delavci vstopajo v svoje pravice, da kot proizvajalci upravljaajo s proizvodnjo postopoma in ne naenkrat v celoti. Zakaj delavci vstopajo v to postopoma in ne naenkrat? Koliko časa bo trajal ta proces? Na to se sedaj ne da odgovoriti, ker je odvisno od več dejavnikov. Odvisno je od tega, kako hitro bo napredoval kulturni razvoj delavcev, to je vsestranska izobrazba ljudi, da bodo sposobni za uspešno upravljanje v korist skupnosti, tovarn, itd. Odvisno je od hitrosti razvoja proizvajalnih sil itd...

— V čem je bistvo naše poti v socializem? Ali je to nekaj novega, kar zahteva teoretično obrazložitev in kar bi vsaj pri nekaterih vprašanih pomenilo zanikanje pravilnosti sedanje stopnje marksistične znanosti? Razume se, da ne. Bistvo naše poti v socializem, ali bolje rečeno, v komunizem, se lahko izrazi v nekaj besedah. Naša pot v socializem je to, da mi marksistično znanost dosledno izvajamo v praksi, ter v skladu s posebnostmi, ki obstoje v naši domovini. Za nas ta znanost ni dogma, ampak sredstvo za vodenje, sredstva za usmeritev v vsaki konkretni situaciji, ne glede na to, kako je zamotana...«

Navedene Titove besede niso samo izsek pomembnega zgodovinskega trenutka, ampak natančno določajo po svoji vsebini in pomenu glavno usmeritev v preteklem, sedanjem in prihodnjem razvoju naše poti v komunizem, potrjujejo pa jih pretekli dogodki v zadnjih tridesetih letih.

Misel o delavskem upravljanju se pojavlja hkrati z rojstvom delavskega razreda in delavskega gibanja. Pojavlja se tako nujno, kot se nujno pojavlja želja delavskega razreda, osvoboditi se izpod tujega jarma. Teoretične zasnove zasledimo že pri utopičnih socialistih ter nato v delih Marxa in Engelsa, ki sta prikazala zgodovinsko nujnost tega procesa. Prvi primer praktičnega uresničevanja ideje o delavskem upravljanju podjetij pomeni Pariška komuna leta 1871. Razbila je star državni aparat, v pičlih 72 dneh pokazala, da so delavci sposobni sami upravljati družbo ter prvič v zgodovini izvolila tudi delavski svet kot organ delavcev za upravljanje s podjetji. Pariška komuna je pomenila prvo veliko

preizkušnjo revolucionarne teorije o proletarski revoluciji.

Boj za sodelovanje delavcev pri upravljanju podjetij je bil tudi del programa naprednih delavskih strank in gibanj, njegova uveljavitev pa je bila odvisna od konkretnih družbenopolitičnih razmer. Te zahteve so bile predvsem močne v kriznih obdobjih, ko je bila buržoazija sorazmerno šibka (npr. I. svetovna vojna).

Ideja o delavskem upravljanju je našla ugodna tla tudi v prvi državi socializma, v Sovjetski zvezi. Ta se je uveljavila v obliki delavske kontrole, ki je obsegala celotno ekonomsko življenje podjetja. Vključevanje delavcev v upravljanje naj bi v Sovjetski zvezi potekalo prek države, sovjetov in sindikatov, vendar je ta ideja hitro zamrla ob vse večjem izgrajevanju državne aparata ter njegovi popolni prevladi.

Na naših tleh je šele socialistična revolucija, ki je bila v prvi fazi izvedena med NOB, odprla resnične možnosti za uveljavitev delavskega razreda kot vladajočega razreda. Prve primere zasledimo leta 1941 v Srbiji ter pozneje drugod, kjer so obstajala podjetja na osvobojenem ozemlju. Delovanje teh prvih samoupravnih organov je bilo tesno povezano z dejavnostjo narodnoosvobodilnih odborov in vojaških organov.

Z zmago narodne revolucije leta 1945 je nastala nova socialistična Jugoslavija, z novimi družbeno-ekonomskimi odnosi. Za naše povojno obdobje je bilo značilno uveljavljanje moči države in njenega aparata. Kljub temu lahko ugotovimo, da so takoj po vojni delavci delno sodelovali pri upravljanju podjetij že pred uvedbo delavskih svetov, in to prek delavskih zaupnikov in sindikatov. Ti so imeli po zakonu določene pravice pri urejanju gospodarskih vprašanj, vprašanj organizacije proizvodnje ipd. Vsekakor je bil vpliv delavskih zaupnikov in sindikatov neznaten v primerjavi s pravicami direktorjev in državnih organov, vendar je to kljub temu imelo pozitiven vpliv na osnovno znanje delavcev o upravljanju podjetij.

Vse te oblike so bile posredne in nerazvite oblike vpliva delavcev na dejavnost podjetja, zato so bili potrebni novi, pogumnejši koraki, treba je bilo ustanoviti določene organe z uzakojenimi pravicami in s pooblastili za odločanje. Ta preobrat je sovpadal z

napadom Informbiroja na Jugoslavijo. Prvo leto smo se branili proti kritičnim obtožbam, že v naslednjem letu, 1949, se je začelo široko zasnovano raziskovalno delo, da bi razložili bistvo spora in ugotovili vzroke napadov na našo deželo.

Začela so se teoretična proučevanja in analize del klasikov marksizma Marxa, Engelsa in Lenina. Razčlenili smo vse, kar so klasiki marksizma pisali o »državi prehodnega obdobja«, o poteh graditve socializma, o odmiranju države in njenega aparata, o vlogi in pomenu partije ipd. Med tem proučevanjem je spet oživela zamisel o delavskem upravljanju. Tako smo ugotovili, da te začetne oblike delavskega upravljanja podjetij ne zadoščajo ter da je treba iskati nove, širše oblike.

Izhodiščna točka pri proučevanju teh vprašanj je bila analiza družbeno-ekonomskih pogojev ter vloge in mesta vodilnih družbenih sil, ki so poklicane graditi socialistični družbeni sistem. Analiza praktičnih posledic centralističnega upravljanja gospodarstva je pripeljala do logičnega sklepa, da so potrebne bistvene spremembe v sistemu upravljanja in da je treba upravljanje kar najbolj približati delavcem. S tem se je rodila tudi odločitev, da je umestna ločitev partije od državnega aparata, da bi partija lahko še naprej ostala avantgarda, ki idejno vodi in usmerja delavsko gibanje, ne pa da postane »partija državnih uradnikov«. Zato je že sredi leta 1949 tovariš Kardelj poudaril: »V mnogih naših tovarnah na primer, kjer je iniciativni in preudarni direktor doumel, da je njegov uspeh odvisen od prizadevanj in od pobude delavcev, se je spontano začela razvijati nova oblika samouprave. To so posvetovanja direktorjev o vseh vprašanih upravljanja v podjetju s skupinami najboljših delavcev. To nerazvito, spontano obliko je treba dalje razvijati in jo spreminjati v stalno obliko neposrednega sodelovanja delavcev pri upravljanju naših podjetij.«

Sveti direktorjev so bili zadnji korak pred uvedbo samoupravljanja, saj so pomenili začetek neposredne udeležbe delavskega razreda pri delitvi. Na teh svetih so razpravljali o direktorskem skladu, iz katerega je direktor lahko nagrajeval najboljše delavce, o plačah ipd., čeprav ti sveti takrat niso mogli samostojno spreminjati sklepov višjih organov upravljanja ali direktorjev.

Vsi ti ukrepi in podobna razmišljanja so marsikje porajala dvom in odpor proti tem spremembah. Centralistični način upravljanja je hkrati vplival na oblikovanje zavesti določene števila ljudi tako v aparatu oblasti, kakor v različnih družbenih in političnih organih.

Ob koncu leta 1949 je to-

variš Kidrič sklical sestanek s predstavniki sindikatov (Đuro Salaj in drugi). Pogovarjali so se o predlogu vlade, da bi začeli ustanavljati delavske svete. Sprejeli so sklep, da je treba prakso delavskih svetov skrbno proučiti. To začetno delo naj bi spremljal sindikat. Tako je bilo 23. decembra 1949 izdano navodilo o ustanavljanju in delu delavskih svetov v državnih gospodarskih podjetjih. Dokument sta podpisala Boris Kidrič kot predsednik gospodarskega sveta zvezne vlade in Đuro Salaj kot predsednik centralnega odbora ZSJ.

Izbrali so večja pomembnejša državna podjetja v vseh republikah (215), v katerih je bilo treba voliti nove organe. Že pred izdajo navodila so številna podjetja in sindikalne podružnice prosile centralni odbor ZSS, naj tudi pri njih dovolijo ustanoviti delavske svete. V zelo kratkem času je bilo v Jugoslaviji ustanovljenih 800 delavskih svetov (še pred izdajo zakona). Interes delavcev za samoupravljanje v podjetjih je bil tako velik, da je bilo treba ta proces pred izdajo zakona celo zavirati. Potrebno je vendar bilo zbrati izkušnje in preverjati prakso, kako je treba delavske svete razvijati.

Že v nekaj mesecih praktičnega dela se je izkazalo, da je delavsko samoupravljanje prav tista oblika, po kateri bo lahko delavski razred prevzel neposredno upravljanje gospodarstva. Državni organi so sklenili, da je treba pripraviti osnutek zakona o delavskem upravljanju, ki bi pravno izrazil nove spremembe in dal delavskim svetom širše okvire za dejavnost. Z zakonom je bilo treba natančno določiti vlogo direktorja kot voditelja vsakdanjega proizvodnega procesa in delavskega sveta kot organa, ki upravlja podjetje. Osnutek je bil pripravljen zelo hitro, čeprav je šlo za dotlej najpomembnejši zakon. Pri njegovem nastanku so sodelovali vsi takratni pomembni družbenopolitični ljudje in gospodarstveniki Jugoslavije, najbolj pa tovariš Kidrič.

27. junija leta 1950 je ljudska skupščina sprejela temeljni zakon o upravljanju z državnimi gospodarskimi podjetji in višjimi gospodarskimi združenji po delovnih kolektivih. To je bil najbolj revolucionaren akt po sprejetju zakona o nacionalizaciji sredstev za proizvodnjo in prvič po oktobrski revoluciji je neka komunistična partija obnovila najbolj radikalna stališča klasivo marksizma o državi. Zakon je vnesel velike spremembe v družbeno-ekonomsko ureditev, določeno z ustavo iz leta 1946, zahteval spremembo državno-centralističnih odnosov s samoupravnimi-demokratičnimi odnosi. Z uvedbo delavskih svetov so delavci začeli upravljati tovarne v imenu družbe in s tem je bil ustvarjen temelj, da tisti, ki dela, tudi žanje

plodove svojega dela. Delavski sveti imajo v razvoju socialističnega samoupravljanja zgodovinski pomen, saj predstavljajo ogrodje samoupravnih odnosov, hkrati pa so najpomembnejši organ delavske samouprave.

Namen izvolitev prvih delavskih svetov je bil, kot je bilo rečeno na konferenci, doseči čim večjo demokratičnost v proizvodnji in večjo angažiranost delavcev pri izpolnjevanju gospodarskih nalog. Delavski sveti so prevzeli del nalog, ki jih je do tedaj upravljal direktor. Njegove pristojnosti s tem niso bile zmanjšane. Konkretna naloga delavskih svetov so bile: proučevanje nalog v zvezi z gospodarskim planom podjetja, dajanje pripomb nanje, s čemer naj bi odpravili tehnične in administrativne slabosti podjetja, ukvarjati se z vprašanji delovne sile, vzgoje kadrov, sistemizacije, z eno besedo, notranje organizacije podjetja. Delavski sveti naj bi se sestajali enkrat mesečno in njihovi sklepi so bili pravnomočni, torej jih je direktor moral upoštevati.

Samoupravljanje je v teh 30 letih prešlo pot od prvih delavskih svetov kot posve-

tovalnih poskusnih telesih v letu 1950, delavskih svetov in upravnih odborov, izvoljenih na podlagi temeljnega zakona iz leta 1950, nadaljnega razvoja z Ustavnim zakonom iz leta 1953, ustavo SFRJ iz leta 1953, ustavnimi amandmaji iz leta 1971, ustavo SFRJ iz leta 1974, zakonom o združenem delu iz leta 1976 ter drugimi sistemskimi zakoni, do celovitega družbenega sistema, kjer prevladuje družbena lastnina proizvodnih sredstev in kjer združeni proizvajalci vse bolj odločajo o vseh dejavnostih svojega dela, ravno tako pa o celotnem razvoju družbe.

Samoupravljanje se je močno razvilo in zajelo celotno družbeno življenje ter postalo podlaga proizvodnih odnosov. Uveljavilo se je kot prevladujoč družbeno-ekonomski odnos, kot bistvo družbenega, socialnega, ekonomskega, političnega in celotnega bitja socialistične Jugoslavije, kot ideologija in način vsakodnevnega mišljenja. Samoupravljanje je postalo dejstvo in praksa milijonov ljudi, trajna, neodtujljiva pravica in dolžnost vseh delovnih ljudi. Pokazalo se je kot najmočnejši faktor spodbujanja dejavnosti in ustvarjal-

nosti ljudi na vseh področjih družbenega življenja, kot močan spodbujevalec razvoja materialne podlage delovnih ljudi. Kakovost tega odnosa se je pokazala predvsem v bolj demokratičnim in humanim načinom reševanja konfliktov in nasprotij, ki se pojavljajo v razvoju družbe.

Samoupravljanje je torej postalo objektivna zakonitost, z osnovno silo delavskega razreda in delovnih ljudi v združenem delu, ki ga vse bolj poglobljamo in razvijamo v smeri Marxove svobodne asociacije proizvajalcev.

»Samoupravljanje je revolucionaren proces preobrazbe družbe, ki se lahko odrazi le v pravi narodni socialistični revoluciji. To je bila naša revolucija. V vsakem socialističnem gibanju se nujno pojavlja težnja k samoupravljanju, in brez samoupravljanja tudi ni socializma. Samoupravljanje je takšna oblika proizvodnih odnosov, v katerih dobiva delovni človek možnost, da neposredno upravlja in odloča o sredstvih, pogojih in rezultatih svojega dela, to pa je bistvo socialističnih odnosov med ljudmi.«

INF. ZSS

PRIZNAVANJE PRAVIC IZ POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA

Nadaljevanje s 3. strani

rajo voditi delovne organizacije po zakonu o evidencah na področju dela. Zanje je značilno, da so jih pristojni ugotavljati sami zavezanci za plačilo prispevka in ne kak drug organ. Teh podatkov namreč zavarovanci še nimajo pred vstopom v delovno razmerje, ampak nastajajo in se oblikujejo šele med trajanjem delovnega razmerja. Nanašajo se predvsem na podatke o osebnih dohodkih, delovnem času in njegovi izrabi, nadomestilih osebnega dohodka ipd., torej predvsem o dejstvih, vsebovanih v 11. do 14. členu zakona o evidencah na področju dela, na podlagi katerih je možno ugotoviti čas trajanja in vrsto zavarovalne dobe, kot tudi višino osebnega dohodka, vstevnega za pokojnino.

Osebnih dohodek, ki šteje za pokojnino in zavarovalno dobo od 1. 1. 1970 dalje, ugotavljajo organizacije in ne več skupnosti ali celo njena strokovna služba.

Delavec mora biti o ugotovljenem znesku osebnega dohodka oziroma zavarovalni dobi, predno se vpiše v matično evidenco, pisмено obveščen.

Pokojnina se lahko odmeri le na podlagi podatkov o osebnem dohodku in pokojninski dobi, vpisani v matični evidenci.

Pravilno izpolnjevanje predpisov o matični evidenci pomeni imeti za vsakega zavarovanca v naši skupnosti vse tiste podatke, na podlagi katerih mu

lahko vsak čas odmerimo pravico do pokojnine. Prav to pa je bistvena razlika med sedanjimi predpisi in predpisi, ki so določali postopek za priznanje pravic pred uveljavitvijo predpisov o matični evidenci. Po prejšnjih predpisih so skupnosti začele zbirati podatke za odmero pokojnine šele takrat in le za tiste zavarovance, ki so že vložili zahtevke za pokojnino, medtem ko je po sedanjih predpisih potrebno sproti zbirati podatke za vse aktivne zavarovance ne glede na to, kdaj bodo uveljavljali pravico do pokojnine.

POKOJNINSKA DOBA

Pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja izvirajo iz delovnega prispevka, ki ga zavarovalec ustvari s skupnim tekočim in minulim delom in se določajo na njegovi podlagi. To je poleg načela vzajemnosti in solidarnosti ena od bistvenih pravic, ki tvori temelje našega pokojninskega in invalidskega sistema in se odraža tako pri ugotavljanju pogojev za priznanje pravic kot pri določanju višine dajatev, ki je odvisna od sredstev, ki jih je vložil zavarovalec v sklade pokojninskega in invalidskega zavarovanja v teku let plačevanja prispevkov. Medtem ko se višina prispevkov, ki jih je zavarovalec plačeval tekom določenega obdobja, odraža pri določanju pokojninske osnove, od katere se odmerja pokojnina, vpliva število let plačevanja takš-

nega prispevka tako na pravico samo, kot na dajatev, ki gre zavarovancu pri uveljavljanju te pravice.

Zavarovalec, ki želi uveljaviti neko pravico iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, mora torej dokazati, da je določeno obdobje plačeval prispevke, se pravi, da je bil zavarovan. To obdobje imenujemo zavarovalno dobo. So pa obdobja, ko zavarovalec zaradi izjemnih razmer, ki so jih povzročile predvsem vojne, pa tudi iz drugih razlogov, ni mogel biti zavarovan. Ta obdobja se prav tako upoštevajo pri uveljavljanju pravic, vendar kot posebna doba. Eno in drugo obdobje nazivamo pod skupnim imenom pokojninsko dobo. Tako zavarovalna kot posebna doba imata pri določanju višine dajatev enak učinek, medtem ko se pri ugotavljanju pogojev za obstoj pravice zahteva včasih, da mora biti v celoti izpolnjen pogoj zavarovalne dobe, ki ima v takšnem primeru, kot bomo kasneje videli, prednost pred posebno dobo.

ZAVAROVALNA DOBA

Zavarovalna doba je obdobje, v katerem so bili plačani prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, pa naj si je zavarovalec ta čas delal kot oseba v delovnem razmerju, oziroma opravljal neko drugo delo, ki ga istovetimo z delovnim razmerjem (na določenih dolžnostih v predstavniških telesih) ali pa je opravljal določeno dejavnost kot samostojen poklic.

Nadaljevanje prihodnjič

Razlikovati samoupravljanje in upravljanje

V prostorih restavracije »Tikveš« v Kosezah je bil v organizaciji ZSS občine Ljubljana-Siška, organiziran seminar za predstavnike, podpredsednike in tajnike IO OOZS TOZD v občinah.

Namen izobraževanja je bil spodbuditi sindikalne delavce v TOZD k učinkovitemu delovanju in nadaljnji preobrazbi novih samoupravnih socialističnih družbenih odnosov v smislu Ustave in Zakona o združenem delu. Vsebina programa je bila konkretno usklajena s sedanjim političnim trenutkom, časom, v katerem živimo in vlogi sindikalnih aktivistov.

Prvi dan predavanj je bila obrazložena odgovornost sindikatov za uresničevanje temeljnih nalog sindikata pri nadaljnjem uresničevanju samoupravljanja. Poudarjeno je bilo, da je vloga IO OOZS v temeljnih organizacijah krepiti samoupravno dejavnost na vseh področjih in na vseh nivojih, tako pri odločanju v poslovnih odločitvah, kot pri stabilizacijskih ukrepih in ostali dejavnosti. Vendar se je treba pri tem zavedati pomena samoupravljanja, v združenem delu in ga znati razlikovati od upravljanja. Ko so po samoupravnih organih odločitve sprejete, preide njihova uresničitev v upravljanje. Ravno tu pa se vloga samoupravljanja pri nekaterih popačih, ker menijo, da lahko s kvazi samoupravnimi dejanji spreminjajo predhodne odločitve. Kot primer bi lahko navedel sprejem plana na Zboru delavcev, s katerim smo se samoupravno odločili, da bomo na primer več delali in manj trošili, potem pa preišljemo, kako bi se »samoupravno« dogovorili, koliko ur prej bomo dan pred prazniki nehali delati ali pa morda kako bi dve leti »star« pisalni stroj zamenjali z novim, sodobnejšim. Takim pojavom se morajo sindikati odločno postaviti po robu.

Tudi planiranju, ustvarjanju in razporejanju dohodka ter sredstev za OD, posebno v zvezi z razporejanjem družbenih sredstev, je bilo posvečeno precej časa na predavanju.

V letošnjem letu bo sprejet nov Zakon o ljudski

obrambi in družbeni samozščiti v katerem so na novo opredeljene vloge delavcev in občanov v sistemu SLO. Spremembe so v ustanovitvi Komitejev za ljudsko obrambo namesto sedanjih odborov. Odgovornost dela v Komitejih bo slonela na družbenopolitičnih organizacijah v TOZD, zato so tudi predsedniki DP organizacij člani že po funkciji. Treba pa je v delo Komitejev vključiti tudi take delavce (ali predvsem take), ki niso že organizirani v TO ali JLA tako, da v primeru potrebe ostanejo v vlogi članov Komiteja in tudi delujejo. Seveda pa je to le del iz področja, ki bi ga bilo treba vsakakor ob drugi prilležitosti temeljiteje obdelati.

Tudi nadaljevanje predavanj drugega dne je predočilo zanimive teme, ki so koristile predvsem samim predsednikom. Teoretično je bilo obravnavano in praktično prikazano vodenje sestankov in priznati je treba, da znajo biti sestanki ob pravilnem oziroma primernem vodenju celo zanimivi, s tem pa tudi dosti bolj sklepni.

Poudarjen je bil pomen obveščanja, informiranja, in komuniciranja in prikazane razne oblike obvestil. Ugotovili smo lahko, da je **Ugotovili smo lahko, da je del obveščanja v Avtotehni preko »Informacij« dobro organiziran, ravno tako pa je obveščanje preko »GLASILA« pomanjkljivo, saj podatkov in dogajanj, ki smo jih lahko zasledili v glasilih drugih DO, v našem nikoli ne zasledimo.** Vzroki so v neangažiranosti (razen nekaterih izjem) naših vodilnih delavcev, ki bi se morali zavedati, da je tudi obveščanje delavcev preko »GLASILA« sestavni del njihovih opravil. Z njihovim sodelovanjem pa bi tudi naš časopis veliko pridobil na kakovosti.

Seminar je trajal dva dni. Lahko smo ugotovili, da so bile teme pravilno izbrane in kvalitetno podane, tako, da je koristil vsem prisotnim, namen pa bi bil dosežen, če bo koristil posredno z delovanjem sindikata tudi vsem ostalim.

Predsednik IO OOZS TOZD Servisi
ROMAN DOBRILA

Planinci!

Prvi letošnji izlet: Polhograjski Dolomiti

Kot vedno smo naše ljudi obvestili o nameravanem izletu na Grmado, Katarino in Slavkov dom. Vreme je bilo oblačno in verjetno nas je zato bilo na zbirnem mestu samo osem članov PD Avtotehne. A nič zato,

mi smo se vseeno dobro imeli, dobro smo se ujeli v družbi in vse je »klapalo« kot namazano.

Odpeljali smo se v Polhov Gradec, od tam pa peš

(Nadalj. na 6. strani)

(Nadalj. s 5. strani)

po gozdu navkreber proti Grmadi.

Na poti smo videli manjše kmetije, ki so samevale na pobočju hribov in tudi nekaj polj je bilo že obdelanih. Tu je pravi kraj za počitek in pomirjenje živcev, saj vlada tišina in ne sliši se ropot mestnega vrveža.

Mi smo šli kar naprej, saj je tudi za tako pot treba nekaj kondicije, ker je pot proti vrhu Grmade kar strma in tudi obutev je treba imeti primerno. Še malo, pa smo prilezli na vrh. Kljub oblačnosti in prejšnjemu vetru se je vse pomirilo in tako smo si lahko malo odpočili, si ogledali okoliške vrhove in doline pod nami, se malo okrepčali in potem smo se odpravili proti Katarini.

Sestop je seveda težji kot pot navzgor, zato smo mi, ta bolj previdni malo zastajali, a drugi so bili obzirni in so počakali. In ravno to je prednost, če je manjša skupina ljudi, ki se drže skupaj. Ker je bila letos suša, smo v gozdu nateleti tudi na požgana drevesa. Požar je naredil kar precejšnjo škodo. Morda so bili krivi turisti, ki so od-

vrgli prižgano cigareto. Pot nas je vodila med vrhovi, lepimi zaraščenimi drevesi in zrak je bil tako čist, to je bilo nekaj za naša z mestnim zrakom okužena pljuča.

Na Katarini so kmetje grabili travnike, grabili stello in čistili svoje domove. Nekateri so urejali vrtove in cvetja je bilo povsod dovolj za pašo naših oči.

Mi smo bili tudi potrebni okrepčila, žeja nas je utrudila in zato smo zavili v najbližjo gostilno pri Katarini. Tu so nam postregli z domačimi suhimi klobasami, hrenom in dobrim vinom. Vsem nam je teknilo.

Vreme je bilo še vedno lepo, bilo je sicer oblačno, a dežja ni bilo. Tudi veter ni več pihal tako močno kot dopoldne in mi smo zadovoljni šli dalje proti našemu zadnjemu cilju, to je Slavkov dom.

Že dolgo vrsto let nisem bila tu, zato sem bila prijetno presenečena, saj je Slavkov dom lepo urejen in čist. Glasba po želji se je slišala, mi smo bili razpoloženi, da bi najrajše šli še na kak hrib.

Na naši poti smo srečali mnogo pionirjev in tudi cicibanov, zato smo se dogovorili, da bomo predla-

gali našim staršem, da bi priredili primeren izlet za naše najmlajše, seveda v spremstvu staršev. Saj imamo v AVTOTEHNI precej mladih državljanov in naj se tudi otroci med seboj spoznavaajo, se v naravi okrepijo.

Ko smo šli mimo gostilne Bornes smo videli enote CZ, ki so imeli nekakšne vaje, med njimi tudi gasilce. Plave uniforme so nas spomnile na vaje NNNP pri AVTOTEHNI. Verjetno so bili udeleženci po končani vaji tudi potrebni okrepčila, pa so posedali pred gostilno na klopcih.

Se čez en hrib in prispele smo do Guncelj in Sentvida. Bili smo si edini, da je naš prvi letošnji izlet uspel in sklepali smo, da se bomo še s srečali, da bomo še šli skupaj v hribe. Saj cele dneve in tedne sedimo doma, se premalo gibljemo in zato moramo privabiti še druge člane PD Avtotehne, da bodo šli z nami v hribe.

Tudi vreme bo lepše in topleje, zato računamo na večjo udeležbo tudi družinskih članov naših delovnih ljudi pri AT.

Na svidenje prihodnji!

Članica PD:
MILKA PAVŠELJ

DSSS

Prišli:

7. 4. 1980 MIKLIČ Ivanka

Odšli:

15. 4. 1980 ERČULJ Marija

15. 4. 1980 SAMOTORČAN Marija

TOZD TRGOVINA

Prišli:

1. 4. 1980 BOŠKIČ Nedeljko — predstav. Rijeka

TOZD ZASTOPSTVA

Odšli:

24. 4. 1980 LEPSA Dušan — službenja vojaškega roka

5. 4. 1980 MAROLT Olga

TOZD SERVISI

Prišli:

1. 4. 1980 ZALOKAR Bojan

14. 4. 1980 VLASIĆ Vlado

21. 4. 1980 KOŽELJ Rajko

28. 4. 1980 JANČAR Janez

Odšli:

24. 4. 1980 BEVC Darko — službenje vojaškega roka

30. 4. 1980 OVNIK Jakob

PRIPRAVA - NOST / ROČNOST	MO - NARHI - JA	HRVA - SKA POKRA - JINA	SRBSKI KRITIK FINCI	FAK - TUM	STROJ - NA - PRAVA
VRSTA KUHI - NJSKE POSODE					
MESTO V MA - KE DO - NIJI					
SRB - SKO ŽGA - NJE					
PISA - TELJI - CA PE - ROU				SREDNJI SOSED - NI RAZ - RED V SOLI	
SVE - TOVNO PRVEN - STVO	KRAT - KA ČRTA	SESTA - VIL: JOC	SRB. M. IME	RACUN	TO JE ETIOP. VELI - KAS
NEVA - DNO SKRO - NJE MIŠICE		NOGO = METAS OBLAK ZVITKI VRVI			STVAR - NIK SVETA PRI STA - RIJE - GIPCAN. PROSTOR IZVEN NOGO - MET - IGRISA
RUSKI LITE - RAT (MIHAIL)					GRSKA CRKA NEKD. JAPON. GL. ME - STO
TVOREC STVA - RITELJ				DOLGA OS DEL E - LEKTRO - MOTORJA	RAZCA - PANEC
ZDRAV - NIK				MAJHNO TVALO STRE - HA	VRSTA TROP. SMOLE
ZIDOV. M. IME			OSKAR KOVA - CIŠ BRDITE ZANJIC	POVRŠ - NA ENOTA ZA SVE - TLOBNO OBCUT - LIVOST FILMA	
STEFAN NOVAK	NAS POLOTEK KONJ. SILA			EVROP. GOR - STVO ATLET. KLUB	
CIQA - RETNI OGO - REK		AMER. ASTRO - NAVT (STE - WARD)			FILM. IGRAL - KA NOVAK
VZKLIK PRI PITJU		SPORT - UNI SAM - PION			DOMA - CE Ž. IME

Pet vozlov na uro. Je ali ni? Za mornarje in ljudi, ki imajo radi morje in ladje, je naravnost heterično trditi, da je neka ladja plu - la s hitrostjo npr. 30 vozlov na uro. Vozel je enota hitrosti in izraža število prevoženih milj na uro. Kar zadeva morsko ali navtično miljo, niso vse enake, saj je na primer ameriška za malenkost daljša od britanske. Zadevo so uredili tako, da so za splošno ali univerzalo miljo določili dolžino 6076,1033 čevlja ali 1852 metra.

Voda zavre pri 100 stopinjah Celzija? Res je, da je vrelišče vode pri 100 stopinjah Celzija, vendar velja to le za vodo v od - pri posodi, ki jo kuhamo na nadmorski višini 0 me - trov. Če gremo v višave, voda zavre že prej. Vsak alpinist ve, da voda zavre hitreje na večjih višinah kot v nižinah. Nič ne po - maga zviševanje tempera - ture in veselo kipeča vo - da ne bo skuhaja jajca nič prej kot komaj premikajo - ča se.

Galileo je izumil tele - skop. Ni čisto tako. Itali - janski fizik Galileo Galilei je izumil in odkril marsi - kaj novega. Pripisujejo pa mu tudi tisto, kar je danes teleskop. Vendar ga krasijo s tujim perjem, kajti te - leskop je izumil leto dni prej (1608) nizozemski uč - enjak Lippershey.

Ognjena zemlja je skraj - ni konec ameriške celine. Je ali ni? Velikokrat je slišati, da je Ognjena zemlja skrajni konec južno - ameriške celine, pri čemer velja za skrajno točko Cap Horn. Toda tako kot Cap Horn, ki je otok, tudi Ogn - njena zemlja ni povezana s celino, saj gre za arhipel - lag. Med celino in Ognje - no zemljo je Magelanova ožina.

REKLI SO:

- PETER BAMB: Sreča nima množine.
- THOMAS DEWAR: Duh je kakor padalo, de - luje lahko samo, če je odprto.
- JAPONSKI PREGO - VOR: Življenje je podo - bno blisku, oba hitro mineta.
- SENEKA: Življenje je kot basen; ni važno, ka - ko dolgo je, ampak ko - liko je vredno.
- NOVALIS: Življenje naj ne bo roman, ki so nam ga dali, marveč ro - man, ki smo ga sami na - redili.